

otázkou jejich znalosti vytčeného účele organizace Junáků a jak rozsudek první stolice sám naznačuje, otázkou promlčení. Pro nedostatek skutkových zjištění v těchto směrech byl rozsudek nalézacího soudu zrušen a věc vrácena témuž soudu k novému projednání a rozhodnutí v mezích tímto rozsudkem vytčených.

Čís. 5164.

Družka obžalovaného není zproštěna povinnosti vydati svědectví ve smyslu § 152 čís. 1 tr. ř.; není povinna sdílet domácnost se svým druhem, jenž proto nemá práva, vyvíňujícího s hlediska § 1 zák. o útisku, zabrániti jejímu odchodu (odvezení).

Pojem zbraně ve smyslu § 2 odst. 2 zák. proti útisku.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1934, Zm II 240/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 15. března 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem útisku podle §§ 1 a 2 odst. 2 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.

Důvody:

Stěžovatel napadá rozsudek prvního soudu z důvodu zmatečnosti podle čís. 3, 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř.

První ze zmíněných zmatečností vidí stěžovatel ve skutečnosti, že svědkyně Marie D-ová nebyla poučena o právu vzdáti se svědectví a výslovně se tohoto práva nezřekla, ač je družkou života obžalovaného, tedy v takovém poměru k obžalovanému, jaký má na mysli § 152 čís. 1 tr. ř. Námitce této nelze přisvědčiti. Trestní řád v § 150 stanoví všeobecnou povinnost pro každého vyhověti obsílce k výsledku za svědka a před soudem svědectví vydati. Tento předpis je tedy pravidlem všeobecným, kdežto ustanovení §§ 151, 152 a 153 tr. ř. jsou jen výjimkami z něho. Z tohoto poměru těchto předpisů plyne, že ustanovení §§ 151, 152 a 153 tr. ř. nelze obdobně rozšiřovati, a to ani ve prospěch obžalovaného na případy v nich výslovně neuvedené. Když tedy § 152 čís. 1 tr. ř. zprošťuje povinnosti vydati svědectví jen manžela a manželku (ostatní v něm vypočtené příbuzenské poměry tu v úvahu nepřicházejí) a nezmiňuje se o poměrech manželství obdobných jako § 39 čís. 4 zákona na ochranu republiky, nelze právo vzdáti se svědectví přiznati též snoubencům, nebo dokonce druhům nebo družkám života. Nepříslušelo tedy svědkyni Marii D-ové právo vzdáti se ve smyslu § 152 čís. 1 tr. ř. svědectví. Kromě toho netvrdí stěžovatel, že vytýkaná vada působila na rozhodnutí prvního soudu způsobem jemu nepříznivým a ze spisů nic takového není patrné. Naopak, z výpovědi svědkyně Marie D-ové je zřejmá její snaha obža-

lovanému svou výpovědí pomoci. V důsledku toho nebyl postupem prvního soudu porušen zmíněný předpis a zaviněn zmatek podle § 281 čis. 3 tr. ř.

Při provádění hmotně-právních zmatků rovněž zdůrazňuje stěžovatel, že Marie D-ová byla jeho družkou života. Vzhledem k tomuto vzájemnému poměru měl prý právo (jako quasi-manžel) zabrániti jejímu odchodu a odvezení. Jeho jednání nebylo proto podle jeho zmáteční stížnosti protiprávní. V důsledku toho prý schází jeden ze znaků skutkové podstaty útisku. Když byl přes to uznán vinným, trpí prý napadený rozsudek zmatkem čis. 9 a). Ani tato námitka není důvodná. Správně má sice stěžovatel za to, že nejde o útisk tam, kde pachatel má právo na to, co chce vynutiti. Leč v souzeném případě stěžovatel mylně tvrdí, že měl právo na to, aby zabránil odchodu (odvezení) Marie D-ové. Zákon nikde neustanovuje, že muži sdílejícímu společnou domácnost se ženou, jež není podle zákona jeho manželkou, přísluší podobná práva, jaká dávají §§ 90 a násl. obč. zák. (jež zřejmě má stížnost na mysli) jen manželovi, zejména, že manželka je povinna opatření manželova v domácnosti sama plniti po případě dáti plniti a manžela následovati do jeho bydliště. Takové právní důsledky vznikají podle zákona jen uzavřením manželství. Ani zasnoubení nemá podobného právního účinku (§ 45 obč. zák.). Proto muž, jenž sdílí domácnost se ženou, jež není jeho manželkou, nemá k ní práv (nároků) mimo ty, které snad plynou z jich jiných právních poměrů (na př. služebního a pod.). Ze všeho toho plyne, že obžalovaný neměl k Marii D-ové takových práv jako manžel a že neměl ani jinak nad ní žádné moci. Neměl proto obžalovaný právo na to, co chtěl od ní a od Františka W-eho vynutiti a bylo tedy jeho jednání bezprávné.

S hlediska § 281 čis. 5 tr. ř. vytýká stěžovatel napadenému rozsudku vnitřní rozpor, ježto na jedné straně zjišťuje, že obžalovaný spáchal čin s použitím poplašné pistole, a na druhé straně dospívá k závěru, že čin byl spáchán se zbraní. Z námitky samé je zřejmo, že jde o výtku hmotněprávního zmatku podle § 281 čis. 10 tr. ř. a ne o výtku zmíněné formální vady. Vytýkáť se touto námitkou napadenému rozsudku, že neprávem podřadil zjištěný čin i pod ustanovení § 2 odst. 2 zák. proti útisku. Stížnosti nelze dáti za pravdu. Ustanovení § 2 odst. 2 zák. proti útisku (právě tak jako § 82 tr. zák.) nemá na mysli snad jen zbraně ve smyslu zbrojního patentu. Zbraní je tu každý předmět, jenž není součástíou pachatelova těla, zvyšuje však útočnou schopnost pachatelovu a je tedy způsobilý k zesílení útoku. Při tom nesejde na tom, zda předmět ten in concreto útočnou schopnost pachatelovu zvýšil a byl tak, jak ho bylo použito, s to způsobiti tělesnou újmu. Stačí úplně, že schopnost ta byla tu v obojím směru in abstracto. Neboť důvodem přísnější trestnosti útisku podle § 2 odst. 2 zák. proti útisku je jen okolnost, že pachatel použitím zbraně dává zvláště důrazně výraz své vážné zločinné vůli (rozh. 1786, 4091 sb. n. s.). Uváží-li se pojem zbraně s tohoto hlediska, nutno pistoli — i když je jen poplašná — míti za zbraň.

Právem proto došel nalézací soud k právnímu závěru, že čin obžalovaného byl spáchán s použitím zbraně a není tu vytýkaného zmatku.

Čís. 5165.

Konkretní činnost ve směru ustanovení §§ 1 a 2 zák. na ochr. rep. je u československého státního příslušníka dána již skutečnou službou v SA oddílech.

Je-li u obžalovaného zjištěn vlastní úkladný záměr po rozumu § 2 zák. na ochr. rep. při jeho spolčení se v SA, nemůže ho vyvinuti případný další motiv jeho vstupu do nich (že v nich hledal zaopatření).

Zpěv Horst-Wesselovy písně (§ 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.) za služby v SA nemusí vypadati z rámce účasti v SA a je pak postížen již odsouzením pro zločin § 2 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1934, Zm I 781/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 28. února 1934, pokud jím byl obžalovaný, byv obžalován ze zločinu přípravy úkladů podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep. byl uznán vinným jen přečinem podle § 17 čís. 1 al. 2 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek v tomto výroku a obžalovaného uznal vinným zločinem přípravy úkladů podle § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., který spáchal tím, že se od 20. července 1933 do 20. prosince 1933 v Drážďanech spolčil k úkladům o republiku s říšskoněmeckými oddíly SA. Z podnětu této zmateční stížnosti zrušil však podle § 290 tr. ř. rozsudek soudu první stolice v odsuzujícím výroku pro zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., spáchaný tím, že obžalovaný v téže době v Drážďanech veřejně podněcoval zpěvem písně Horst-Wesselovy k úkladům o republiku nebo k jejich přípravě, tedy ke zločinům uvedeným v §§ 1 a 2 zák. na ochr. rep., a obžalovaného podle § 259 čís. 2 tr. ř. zprostil z obžaloby pro tento čin.

Důvody:

Z uplatněných důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 10 tr. ř. je podle vývodů zmateční stížnosti věcně proveden jen důvod posléz uvedený. Jest mu přiznati oprávnění, neboť uplatňuje důvodně, že při půlleté službě obžalovaného v SA, jsou dány objektivní i subjektivní náležitosti zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep.

Jeho objektivní složky uvádí sám rozsudek první stolice nepřímou ve zjištění, že jsou úderné oddíly ve smyslu celého Hitlerova hnutí proti Československé republice zřízeny, by území Němci v Československé republice osídlená byla od ní násilně odtržena a přivtělena k třetí říši.